

Ministerstvo kultury

Maltézské náměstí 471/1
P. O. BOX 74
118 11 Praha 1 - Malá Strana

Národní památkový ústav

ústřední pracoviště

Valdštejnské nám. 3/162, Praha 1

telefon: 257 085 111
fax: 257 322 181
e-mail: nosta@mkcr.cz

MKCRX000OVNE

Došlo - 7 -04- 2010

Čj. 2744

Přílohy: 5 listů Odd: 0EDIS

Město Vrchlabí
Zámek 1
543 01 Vrchlabí

Váš dopis značky

Naše značka
MK 9881/2009 OPP

Vyřizuje/ linka
Mgr. Pavel Hlubuček/440

v Praze dne
4.11. 2009

Věc: Soubor hrodek sestávajících se z:

- hrobka H 25 včetně figurální výzdoby a litinového kříže – Familie Kostial
- hrobka H 100 – Familie Rotter
- hrobka H 108 se sochou Krista – Familie Jerje

na poz.p.č. 742/2, k.ú. Vrchlabí, obec Vrchlabí, okres Trutnov, Královéhradecký kraj– rozhodnutí o prohlášení za kulturní památku.

V příloze Vám zasíláme rozhodnutí Ministerstva kultury č.j.: MK 9881/2009 OPP ve výše uvedené věci.

M. Ulbrichová

Mgr. Petra Ulbrichová
vedoucí oddělení ochrany kulturních památek
v odboru památkové péče Ministerstva kultury

Ministerstvo kultury

odbor památkové péče
Maltézské náměstí 1
118 01 Praha 1 - Malá Strana
IČO: 00023671 (3)

Stejnopis rozhodnutí:

Národní památkový ústav, ústřední pracoviště
Národní památkový ústav, ú.o.p. v Josefově
Městský úřad Vrchlabí, odbor region. rozvoje a život. prostředí
Krajský úřad Královéhradeckého kraje

Rozhodnutí nabylo právní moci: 29.1. 2010
za správnost: Hlubuček

V Praze dne 4.11. 2009
Č.j.: MK 9881/2009 OPP

ROZHODNUTÍ

Ministerstvo kultury jako příslušný orgán státní správy na úseku státní památkové péče

prohlašuje

podle ustanovení § 2 odst. 1 písm. a) zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, a zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, oba ve znění pozdějších předpisů, **soubor hrobek sestávajících se z: hrobka H 25 včetně figurální výzdoby a litinového kříže – Familie Kostial, hrobka H 100 – Familie Rotter, hrobka H 108 se sochou Krista – Familie Jerje, na poz.p.č. 742/2, k.ú. Vrchlabí, obec Vrchlabí, okres Trutnov, Královéhradecký kraj,**

za kulturní památku.

V tomto řízení dle § 27 odst. 1 písm. a) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, v platném znění, je účastníkem řízení: Město Vrchlabí, Zámek 1, 543 01 Vrchlabí.

Odůvodnění

Ministerstvo kultury zahájilo dle ustanovení § 3 odst. 2 zákona 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, na základě podnětu ze dne 21.9. 2009, který podal Národní památkový ústav, ú.o.p. v Josefově, Okružní 418, 551 02 Jaroměř – Josefov, správní řízení na prohlášení souboru hrobek sestávajících se z: hrobka H 25 včetně figurální výzdoby a litinového kříže – Familie Kostial, hrobka H 100 – Familie Rotter, hrobka H 108 se sochou Krista – Familie Jerje, na poz.p.č. 742/2, k.ú. Vrchlabí, obec Vrchlabí, okres Trutnov, Královéhradecký kraj, za kulturní památku.

Součástí tohoto podnětu byl doklad vlastnictví – Prohlášení vlastníka: Města Vrchlabí, Zámek 1, 543 01 Vrchlabí, ze dne 1.9. 2009 o vlastnictví k předmětným věcem, fotodokumentace, vyjádření Krajského úřadu Královéhradeckého kraje, č.j.: 17417/RR/2009 ze dne 16.9.2009 a vyjádření Městského úřadu Vrchlabí, č.j.: RR-ŽP/116982008-5 ze dne 16.5.2008.

Na základě ustanovení § 3 odst. 2 zákona 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, byl dopisem ze dne 4.11. 2009, č.j.: 9881/2009, vyrozuměn o

zahájení řízení o prohlášení věci za kulturní památku vlastník věci: Město Vrchlabí, Zámek 1, 543 01 Vrchlabí.

Městský úřad Vrchlabí, odbor regionálního rozvoje a životního prostředí, ve svém stanovisku č.j.: RR-ŽP/116982008-5 ze dne 16.5.2008 k prohlášení souboru věcí za kulturní památku uvedl, že: „...*Soubor hrobek uvedených v návrhu je dokladem architektonických hodnot z období 2. poloviny 19. století....*“

Krajský úřad královéhradeckého kraje, odbor regionálního rozvoje, cestovního ruchu a kuprury, doporučil ve svém vyjádření č.j.: 17417/RR/2009 ze dne 16.9.2009 předmětné prohlášení s tím, že „...*Ačkoliv jsou typově zcela rozdílné, jsou významným souborem a dokladem funerální architektury. Z hlediska jejich významu v rámci města Vrchlabí lze hovořit o jejich mimořádné hodnotě a unikátním provedení....*“

Národní památkový ústav, ú.o.p. v Josefově ve svém odborném vyjádření č.j.: NPU-362/1984/2008 ze dne 5.5. 2008 uvádí: „...*Soubor funerální architektury hrobek na městském hřbitově dokládá různé slohové vývojové etapy menšího krkonošského města severovýchodních Čech. Historické (resp. historizující) slohy jsou v jistém smyslu dokladem určité stagnace výtvarného umění 2. poloviny 19. století, kterou zapříčinil rozvoj techniky, rostoucí společenské potřeby i objevující se prvek tzv. prosperity, rentability a účelnosti staveb v oblasti architektonického chápání. Tato velká intenzita rozvoje společnosti zřejmě předběhla výtvarné možnosti té doby. Historické slohy se nabízely jako prověřené architektonické postupy včetně slohových projevů v celé své šíři i uplatnění u různého druhu architektonických staveb a jejich poslání....*“

Dle § 36 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, v platném znění, nebyl účastník řízení seznámen s podklady pro rozhodnutí ve věci prohlášení souboru hrobek sestávajících se z: hrobka H 25 včetně figurální výzdoby a litinového kříže – Familie Kostial, hrobka H 100 – Familie Rotter, hrobka H 108 se sochou Krista – Familie Jerje, na poz.p.č. 742/2, k.ú. Vrchlabí, obec Vrchlabí, okres Trutnov, Královéhradecký kraj, za kulturní památku, neboť práva vyjádřit se k nim se vzdal dopisem č.j.: sine ze dne 19.10. 2009.

Popis dle Národního památkového ústavu, ú.o.p. v Josefově, č.j.: NPU-362/1984/2008 ze dne 5.5. 2008:

1. HROBKA H 25 včetně figurální výzdoby a litinového kříže - FAMILIE KOSTIAL

Hrobka Familie Kostial se nachází na severní straně nejstarší části hřbitova, její zadní strana je součástí hřbitovní zdi. V roce 1814 byl na místě hrobky postaven jednoduchý kamenný náhrobek s litinovým křížem, který byl později obestavěn novorománskou architekturou, která jej chrání před nepříznivými povětrnostními vlivy. Hrobka je obdélníkového souměrného pudorysu o rozměru 4, 5 x 1, 55 m. výška stavby je 6, 65 m. Pručelí stavby s valenou klenbou, která vytváří hlubší zapuštěnou niku ohraničenou dvěma nárožními kvádrovými sloupy, které jsou zakončeny horní římsou přecházející do trojúhelníkového štítu. Na sloupech jsou umístěny pískovcové kulové hlavice. Nároží sloupů jsou zešíkmeny a členění je provedeno římsami, které plynule přecházejí na boční stěny. Štítová zeď je profilovaná v omítce a zdobena obloučkovým ornamentem se závěsovými zuby. Stěny stavby jsou vyzděny z plných cihel na vápennou maltu a omítnuty jemně strukturovanou omítkou. Na sokly a vrcholové římsy byl použit červený pískovec. Stropní konstrukce je tvořena plochou klenbou z plných cihel Krov střechy je dřevěný s dvěma na sebe uloženými vaznicemi, mezi kterými jsou tři krátké sloupky. Pultová střecha se spádem 32, krytinou plech v sesazených pásech. Římsa štítové stěny byla dříve také oplechována. Na vrcholu štítu je upevněn kovový latinský kříž.

U původního náhrobku postupně přibýly další dva s motivem anděla a další s motivem anděla s kalichem (Psýché). Před stavbou je plocha o rozměru 4, 5 x 2, 55 m, uprostřed s třídičným kamenným krytem krypty. Pozemek hrobky je ohraničen kovaným plutkem s dvoukřídlými dvířky zakotvenými do kamenného soklu.

Uprostřed na kvádrovém soklíku o výšce 122 cm, který je ukončen přesahující profilovanou hlavicí je vztyčen litinový krucifix, ve spodní části s obtočeným hadem, uprostřed s nápisovou oválnou deskou: Carl Kostial I geb. 6. Februar 1821 I gest. 10 Juni 1855 I, ramena kříže liliově zakončena s piniovými šiškami, na kříži subtilní korpus Krista s hlavou skloněnou k pravému rameni, nad hlavou (v překřížení) je paprsčitá svatozář, výška krucifixu je 180 cm. Po stranách krucifixu na kvádrovém soklu je upevněná nápisová deska se jménem zesnulého Antona Kostiala, objednavatele náhrobku (1758 — 1814). Figura je o výšce 160 cm, zobrazená v kontrapostu, oděna do dlouhého splývavého šatu, rukama sepjatýma před tělem, s dvojicemi křídel.

Figura po pravé straně je opřena o urnu umístěnou na soklíku, pravá ruka byla uražena, levá položena na urně, pohled pravděpodobně za vztyčenou paží (v současné době chybí). Figura oděna do dlouhého splývavého šatu, její výška je 133 cm, uma o výšce 65 cm.

2. HROBKA H 100 - FAMILIE ROTTER

Klasicistní stavba pochází ze 2. poloviny 19. století, situovaná na severní straně nejstarší části hřbitova. Zadní stěna stavby je součástí hřbitovní zdi.

Hrobka má obdélníkový, přísně souměrný pudorys o rozměru 7, 15 x 4, 35 m s metr předsazeným vstupním štítem, který je podepřen dvěma sloupy. Výška stavby činí 6, 6 m. Pručelí hrobky dominuje vstup se dvěma sloupy v římsko-ionském řádu, jejich dřívky jsou zdobeny kanelurami. Sloupy jsou zakončeny volutovými hlavicemi. Spodní část kladí je profilované a vlys je vyplněn versálkami s německým nápisem: WAS WIR

BERGEN IN DER SAERGEN - ST DER ERDENKLEID I WAS WIR LIEBEN ST
GEBLIEBEN - BLEIBT IN

EWIGKEIT I. Trojúhelníkový tympanon je hladký, s postupnými ústupky, římsy jsou profilované. Na bocích čelní stěny v hořené části jsou umístěny dva pískovcové čtvercové reliéfy ohraničené profilovanými rámečky, s motivem letících andělů se sepjatýma rukama před tělem. Boční stěny jsou z hladké omítky s vyznačením nárožních sloupů s poměrně složitou profilací říms a štítu. Nadpraží vstupu do hrobky je pulkruhově profilované. Všechny kamenné prvky, sloupy, kladl, vlys, pulkruhové nadpraží a ostění vstupu vč. soklu jsou zhotoveny ze světlého pískovce. Krov střechy stavby je dřevěný se dvěma vazními trámy, na kterých jsou umístěny sloupky podporující vrcholovou vaznici a jednotlivé krokve. Na sedlovou střechu u spádu 17 byla použita plechová krytina. Kolmo na hřeben je umístěno sedlové krytí vstupu. Světlo do prostoru hrobky vniká částečně prosklenými dřevěnými dveřmi, ale především kruhovým světlíkem, umístěným uprostřed vnitřní kopule. Stavba je zděná z plných cihel a omítnuta vápennou maltou. Vstupní dveře jsou dřevěné, dvoukřídlé, s pulkruhovým nadsvětlíkem, opatřené zdobnou kovanou mříží.

Současný stav: Havarijní stav klenutého stropu vykazuje vážné ohrožení stavby. Několik let do pudního prostoru zatéká, střecha v některých místech zcela chybl, cihlové klenby jsou značně promáčené, hrozí její zřícení. Kořeny vzrostlých stromů na zadní římse mechanicky poškozují a rozrušují zdivo a omítku stavby. V zimním období doléhá těžká sněhová pokrývka přímo na konstrukci klenby, což způsobuje její značné zatížení. Promrzáním zdiva dochází k nežádoucím objemovým změnám stavebního materiálu.

3. HROBKA H 108 se sochou Krista — FAMILIE JERJE:

Samostatně stojící novogotická stavba vystavěná koncem 19. století, která je situována na severní straně nejstarší části městského hřbitova. Hrobka má obdélný půdorys o rozměru 7, 4 x 10, 5 m, od terénu do hřebene střechy výšku 11, 3 m. Hlavní prostor hrobky je čtvercového pudorysu, vzadu zakončen pulkruhovým presbytářem a po stranách se vstupními portály. Pručelí objektu je orientováno k západní straně. Hrobka má monumentální vchod, lomený profilovaný portál, k němuž vedou z prostoru hřbitova čtyři stupně, boky stupňů jsou zapuštěny do kamenných nízkých segmentů. Ve vstupním otvoru jsou osazeny dvoukřídlé dřevěné dveře, částečně prosklené, s nadsvětlíkem, dveřní vstup je opatřen kovanou mříží. Pručelí je ukončeno trojúhelným štítem s kamenným křížem ve vrcholu, štít je po obvodu

plasticky lemován zdobenou korunní římsou s rostlinným pásovým dekorem. Uprostřed štítu je kruhový otvor dělený do trojlistu. Na bocích stavby jsou sdružené pilastry, vnitřní je ukončen trojúhelníkovým štítkem a vnější (vyšší) pokračuje nad zdobnou korunní římsičkou, taktéž ukončen trojúhelníkovým štítkem a zdobnými plastickými prvky, fiálami. Po obvodu celé stavby probíhá kordónový, skosený pásek. Dolní část stavby s 1 m vysokým předsazeným soklem, po obvodu s profilem v horní části. Boční strany mají podobné členění jako strana čelní. Na bocích osazeno vždy jedno okno, lomeně zaklenuté s plastickými zdobnými prvky (váza ve vrcholu klenutí, kraby, listové konzoly). Okno je členěno jedním svislým prutem a kružba je tvořena čtyřlaločným obrazcem, okenní výplně s figurálními vitrajemi světců. Po stranách soklu se nacházejí vždy dva okenní obdélné otvory umožňující odvětrávání krypty. Korunní římsa je opět tvořena plastickým listovým dekorem. Zadní strana stavby je jednoduchá, pětiboká, členěná pilastry, se dvěma okenními otvory a třemi okenními nikami. Ve spodní části je kamenný sokl, v horní korunní římsa, Nosné zdi objektu jsou pískovcové, stropní klenby cihelné. Žebra křížové klenby dosedají na subtilní přípory v rozích hrobky, s hlavicí a rostlinným dekorem, talířovou patkou a soklem.

Interiér objektu: Na stěnách jsou uplatněny vždy tři profilované lomené oblouky (střední lemuje okenní otvor). Parapetní pískovcová římsička probíhá po obvodu hrobky (kromě vstupní stěny), v okenních otvorech je široká, jinde pouze v pásu. Stěny a strop interiéru jsou pokryty novogotickou výmalbou s rostlinnými motivy, šablonami a zlacením. Na stěnách v nad praží portálu jsou desky s nápisy v německém jazyce (citace z bible). Prostoru interiéru dominuje socha Krista v nadživotní velikosti na novogotickém kvádrovém podstavci s plastickou výzdobou Sokl o rozměru 70 x 90 cm x 120 cm výšky, výška socha Krista vč. plinty 215 cm, materiálem zrnitý krystalický vápenec bílé barvy (mramor), signatura na obdélné plintě vpravo dole - C. KUNDMANN / FECIT I WIEN 1885/. Po stranách presbytáře se sochou Krista jsou uplatněny dva vstupní otvory s portály provedenými v pískovci, pravé vstupní dřevěné dveře vedou po lomeném točitém schodišti k železným kovaným dveřím se vstupem do krypty, levé dveře na pudu hrobky. Krov střechy sedlový, dřevěný, se dvěma vaznými trámy, se sklonem 54 o krytinu tvoří břidlicové šablony tmavého a světlého odstínu poskládané do pravidelných obrazců.

Po vyhodnocení výše uvedeného dospělo Ministerstvo kultury k závěru, že se nesporně jedná o velmi kvalitní soubor sepulkrální architektury včetně sohařské výzdoby z 2. poloviny 19. století. Hodnota souboru věcí spočívá především v jeho autenticitě a typických klasicistních, neorománských a neogotických projevech na sepulkrální architektuře v rámci jednoho pohřebiště. Pro své hodnoty architektonické, umělecké a historické a jako projev tvůrčích schopností a práce člověka splňuje podmínky ustanovení § 2 odst. 1 písm. a) zákona 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, pro prohlášení věci za kulturní památku.

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí lze podle ustanovení § 152 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, v platném znění, podat ve lhůtě 15 dnů od jeho doručení rozklad. Lhůta pro podání rozkladu počíná běžet podle § 40 odst. 1 písm. a) správního řádu den následující po dni, kdy bylo toto rozhodnutí doručeno. Doručení písemnosti upravuje § 23 a § 24 správního řádu, který stanoví, že nebyl-li adresát tohoto rozhodnutí zastižen, rozhodnutí se uloží v provozovně provozovatele poštovních služeb. Jestliže si adresát uložené rozhodnutí ve lhůtě 10 dnů ode dne, kdy bylo rozhodnutí k vyzvednutí v provozovně provozovatele poštovních služeb připraveno, nevyzvedne, považuje se rozhodnutí podle § 24 odst. 1 správního řádu za doručené posledním dnem této lhůty (od tohoto dne běží v tomto případě

lhůta pro podání rozkladu). O rozkladu proti tomuto rozhodnutí rozhoduje ministr kultury. Rozklad se podává u Ministerstva kultury na výše uvedenou adresu.

M. Ulbrichová

Mgr. Petra Ulbrichová
vedoucí oddělení ochrany kulturních památek
v odboru památkové péče Ministerstva kultury

